

Sesja naukowa *Wyższe szkolnictwo kościelne w Polsce.*
Wizja Księdza Kardynała Karola Wojtyły i jej realizacja
(Kraków – PAT – 12 kwietnia 2002)

Dnia 12 kwietnia 2002 r. w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie odbyła się sesja naukowa na temat wyższego szkolnictwa kościelnego w Polsce. Inicjatorem sesji był bp prof. dr hab. Tadeusz Pieronek, rektor PAT. Zamierzeniem sesji była próba ukazania w sposób źródłowo udokumentowany historii powstania i dzisiejszego stanu wyższego szkolnictwa kościelnego, zwłaszcza wydziałów teologicznych, które na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza pojawiły się w Polsce albo uzyskały nowy, korzystniejszy status. Sesja miała ukazać, na ile wizja szkolnictwa kościelnego, jaką miał ks. kard. Karol Wojtyła, jako przewodniczący: Komisji Episkopatu ds. Studiów i Seminariów (od 1967 r.), Komisji Episkopatu ds. Nauki Katolickiej (od 1970 r.) i Rady Naukowej Episkopatu, została zrealizowana. Sesja odbyła się w auli Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej i rozpoczęła się od wręczenia XIV tomu *Studiów do dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Ks. Konstanty Michalski „*Dilatato Corde*” ks. prof. dr. hab. Aleksandrowi Usowiczowi CM z okazji 90. rocznicy jego urodzin. Aktu wręczenia Księgi dokonał ks. kard. Franciszek Macharski, Metropolita Krakowski, Wielki Kanclerz PAT. Jubilat w uroczym stylu podziękował za to wyróżnienie i wyraził radość – jak się wyraził – ze zorganizowanego „małego święta” nauki katolickiej w naszym kraju, czyli niniejszej sesji.

W trakcie właściwych obrad sesji miało miejsce 13 wystąpień reprezentantów wszystkich akademickich ośrodków teologicznych w Polsce. Wystąpienia były dwudziestominutowe, natomiast szersze opracowania oddawano do materiałów sesji, celem ich opublikowania. Jako pierwszy wystąpił ks. prof. dr hab. Adam Kubiś, b. rektor PAT. W swoim przedłożeniu Prelegent ograniczył się do ukazania Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1939-1954. Wydział ten poniósł procentowo najdotkliwsze straty w czasie drugiej wojny światowej. W omawianym czasie studiowało na nim ok. 600 kleryków. Jako ostatni habilitował się na tym Wydziale ks. Karol Wojtyła (3 XII 1953).

W imieniu środowiska KUL wystąpił ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek, rektor KUL. W swojej wypowiedzi ograniczył się do zarysowania uczelnianych przemian w powojennej historii KUL oraz do ukazania wkładu Wydziału Teologicznego KUL w rozwój studiów kościelnych w Polsce w latach 1975-2000. W tym okresie ponad 4 tys. kleryków z różnych seminariów duchownych otrzymało dyplom magistra teologii KUL.

Środowisko Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego reprezentował rektor Uczelni, ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki. Swoje wystąpienie zatytułował *Od Uniwersytetu Warszawskiego do Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego*. W przedłożonej wypowiedzi dużo uwagi poświęcił działalności ATK i jej perypetiach z władzami państwowymi i kościelnymi. Poinformował, że ATK nadało 7 tys. magisteriów, 557 doktoratów i 152 habilitacje. Ostatnim ważnym wydarzeniem w dziejach przetransformowanej uczelni było wręczenie Ojcu Św. Janowi Pawłowi II w Watykanie doktoratu *honoris causa* (15 XII 2001).

W imieniu ośrodka warmińskiego głos zabrał bp Julian Wojtkowski. Sięgnął najpierw do historii. Przypomnił najpierw dzieje słynnego „Hosianum”. Następnie ukazał zabiegi władz kościelnych o teologię akademicką, które zostały uwieńczone powstaniem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z Wydziałem Teologicznym (początek działalności – października 1999 r.).

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu zaprezentował bp prof. dr hab. Marek Jędraszewski. W swoim wystąpieniu omówił powstanie i działalność Papieskiego Wydziału Teologicznego oraz jego inkorporację do Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

Kolejnym mówcą był ks. prof. dr hab. Jerzy Bagrowicz, dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wydział ten działa od 1 października 2001 r.

Nieco dłuższą historię ma Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego. Zaprezentował go ks. dziekan Helmut Sobeczko. W swojej wypowiedzi nakreślił historię Instytutu Liturgiczno-Pastoralnego w Opolu oraz okoliczności powstania Uniwersytetu z Wydziałem Teologicznym, status i działalność tegoż Wydziału.

Ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor, dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, to kolejny prelegent krakowskiej sesji. Wydział, którym kieruje, istnieje od 1 października 2001 r.

Losy teologii akademickiej po drugiej wojnie światowej we Wrocławiu zostały zaprezentowane przez ks. rektora Ignacego Deca. Prelegent przedstawił je w tryptyku: historyczny kontekst powstania PWT we Wrocławiu, aktualna struktura i dokonania Wydziału oraz powojenne i aktualne próby reaktywowania Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Wrocławskim.

Po przerwie obiadowej posiedzenie zostało wznowione wykładem ks. prof. dr. hab. Jana Miazka, dziekana Papieskiego Wydziału Teologicznego – sekcji św. Jana Chrzciciela w Warszawie. Wydział ten powstał w wyniku starań kard. Stefana Wyszyńskiego. Posiada dwie sekcje: św. Jana Chrzciciela, prowadzoną przez Archidiecezję Warszawską i św. Andrzeja Boboli – „Bobolanum”, prowadzoną przez księży jezuitów.

Jezuicką sekcję PWT w Warszawie zaprezentował ks. prodziekan Jacek Bolewski SJ. Sekcja ta działa na studiach podstawowych samodzielnie, natomiast do doktoratów łączy się z sekcją św. Jana Chrzciciela.

Kolejnym prelegentem była s. mgr Scholastyka Knapczyk OSU. W przedłożonej wypowiedzi zaprezentowała Międzyzakonny Wyższy Instytut Katechetyczny w Krakowie. Instytut ten przechodził przez kilka faz. Opiekował się nim przez wiele lat kard. Karol Wojtyła. Instytut posiada umowę z Papieską Akademią Teologiczną w Krakowie i ściśle z nią współpracuje.

Ostatnim prelegentem sesji był ks. prof. dr hab. Ludwik Grzebień. Zaprezentował on Wyższą Szkołę Filozoficzno-Pedagogiczną „Ignatianum” w Krakowie, która powstała z Wydziału Filozoficznego Jezuitów w Krakowie. Prelegent wiele mówił o historii tej instytucji i wskazał na aktualny status i strukturę.

Podsumowania sesji dokonał bp prof. dr hab. Tadeusz Pieronek. Wskazał na jasność wizji ks. kard. Karola Wojtyły, któremu tak bardzo zależało na stworzeniu akademickiego kształcenia teologicznego w Polsce. Jego idea znalazła realizację. Była trudna do urzeczywistnienia, gdyż nie było wzorów ogólnokościelnych. Szczególnie owocna okazała się idea umów wydziałów teologicznych z seminariami duchownymi, dzięki którym absolwenci wyższych seminariów mogli kończyć studia teologiczne ze stopniem magistra teologii.

Reasumując, należy uznać, że pomysł zorganizowania sesji na temat wyższego szkolnictwa kościelnego w Polsce był bardzo pożyteczny i udany. Organizatorzy sesji zapowiedzieli wydanie materiałów sesji w formie książki, która będzie wręczona Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II w czasie sierpniowej pielgrzymki do Ojczyzny. Będzie to gest wdzięczności Ojcu Świętemu za Jego poprzednie i obecne zatroskanie o odpowiednią formację teologiczną w Polsce i w całym Kościele.

ks. Ignacy Dec